4
Digitale infrastructuur en economie

Digitale infrastructuur en economie

Aan de orde is het **tweeminutendebat Digitale infrastructuur en economie (CD d.d. 17/12)**.

De **voorzitter**:
We zijn toe aan het tweeminutendebat Digitale infrastructuur en economie. Ik heet de minister van Economische Zaken en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van harte welkom. Ik zie dat de heer Vermeer even het woord wil. Hij wil vragen of hij mee mag doen, denk ik. De heer Vermeer.

De heer **Vermeer** (BBB):
Dat klopt, voorzitter. Ik heb mij per abuis niet aangemeld voor dit debat, maar ik wil wel graag meedoen.

De **voorzitter**:
Daar is geen bezwaar tegen? Nee. Dan zal u aan de lijst worden toegevoegd. Dan geef ik het woord aan de eerste spreker. Dat is mevrouw Kathmann. Zij voert het woord namens de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Kathmann** (GroenLinks-PvdA):
Dank, voorzitter. Door gebrek aan tijd moet ik gelijk beginnen met de moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het opzetten van een Nederlandse AI-faciliteit direct bijdraagt aan een sterke digitale infrastructuur en ons voorziet in de groeiende vraag naar rekenkracht;

constaterende dat uit de verkenning (26643, nr. 1180) blijkt dat het bouwen van een eigen AI-faciliteit met de juiste investeringen mogelijk is;

spreekt uit dat Nederland een AI-faciliteit moet opzetten;

verzoekt de regering om per kwartaal te informeren over de voortgang en financieringsmogelijkheden, zodat er in 2026 al resultaten worden geboekt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kathmann, Vermeer en Koekkoek.

Zij krijgt nr. 1265 (26643).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het aanlanden van nieuwe intercontinentale zeekabels de positie van Nederland als digitaal knooppunt versterkt, de veiligheid waarborgt en zorgt voor minder strategische afhankelijkheden;

constaterende dat uit de studie van Terabit Consulting en Axiom blijkt dat het investeren in minstens twee nieuwe zeekabels gerechtvaardigd en noodzakelijk is, en voorziet in de behoeften en ambities van Nederland (26643, nr. 1222);

verzoekt de regering om een plan te maken om voldoende nieuwe trans-Atlantische zeekabels aan te landen in zowel Europees Nederland als Caribisch Nederland om te voldoen aan de behoeften en ambities van Nederland en hiervoor de nodige financiële middelen te inventariseren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kathmann, Vermeer en Koekkoek.

Zij krijgt nr. 1266 (26643).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat private investeringen in intercontinentale zeekabels uitblijven, zowel vanuit en naar Europees Nederland als Caribisch Nederland, waardoor er sprake is van marktfalen;

overwegende dat de regering daarom een publieke taak heeft om onze autonomie, (cyber)veiligheid en economie te versterken met de juiste digitale infrastructuur en hier maximale zeggenschap over te hebben;

verzoekt de regering om bij de realisatie van nieuwe intercontinentale zeekabels het kunnen sturen op beschikbaarheid en betaalbaarheid voorop te zetten;

verzoekt de regering om nog vóór het zomerreces 2025 hier instrumenten voor te inventariseren, bijvoorbeeld garantieregelingen voor de afname van capaciteit, volledige publieke financiering en publiek-private financiering, inclusief EU-gelden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kathmann, Vermeer en Koekkoek.

Zij krijgt nr. 1267 (26643).

Dat was exact binnen de twee minuten. Hartelijk dank. Dan is het woord aan de heer Six Dijkstra namens NSC, Nieuw Sociaal Contract. Gaat uw gang.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):
Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan de minister en de staatssecretaris en aan de leden voor het toch wel eensgezinde debat dat we over dit onderwerp gevoerd hebben. Ik ben zelf blij met de toezegging dat het kabinet zich gaat inspannen voor de komst van een AI-faciliteit in Nederland. Ik wil hier nogmaals mijn steun uitspreken, ook richting het kabinet. Ik hoop dat het lukt en dat we daar snel meer duidelijkheid over zullen krijgen. Ik ben benieuwd wat er uit de verkenningen komt. Omdat ik de toezegging heb gekregen, zal ik verder geen moties indienen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Koekkoek. Zij spreekt namens de fractie van Volt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Dank, voorzitter. Ook van mijn hand geen moties, maar ik heb wel meegetekend met die van collega Kathmann. De eensgezindheid in het debat herken ik. Alle zijden van veel meer autonoom worden en een goede digitale infrastructuur zijn echt heel belangrijk. We hebben in het reces ook weer gezien wat vooral de agenda vanuit de VS zal zijn. Mark Zuckerberg en Trump hebben veel duidelijker hun kaarten laten zien, denk ik. Daarover heb ik nog wel een tweetal vragen.

De eerste is dat we net na het reces zagen dat de Britse overheid een soort ommekeer maakte op het gebied van AI en zei: we gaan vol investeren. Ik wil eigenlijk aan de bewindspersonen vragen of dat nog iets heeft gedaan met hun eigen ambities. Kijken ze daar nu anders naar? Want ik ben het er wel mee eens dat je als Europa niet achterop wil raken, als het op generatieve AI en systeemtechnologie aankomt. De eerste vraag is dus of de uitingen van de minister in het Verenigd Koninkrijk iets veranderen aan de intenties en ambities die de bewindspersonen hebben.

De tweede vraag kwam ook al terug in het debat en gaat over de digitale ambassades. Ik zou toch wel graag willen weten wie nu de kartrekker is. Bij wie kan ik aankloppen voor de vraag hoe die motie wordt uitgevoerd? Zeker als ik kijk naar bijvoorbeeld de cyberaanval in Eindhoven maar ook naar andere cybersecuritygevaren die er zijn, denk ik dat zo'n digitale ambassade wel echt het overwegen waard is. Ik zou op z'n minst willen weten wie de kartrekker gaat zijn.

Dank, voorzitter.

De **voorzitter**:
Hartelijk dank. Tot slot in dit tweeminutendebat de heer Vermeer. Hij spreekt namens BBB.

De heer **Vermeer** (BBB):
Dank u wel, voorzitter. Twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat dit jaar de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS), die zich richt op overheidsbrede opgaven op het gebied van digitalisering, gereed moet zijn;

constaterende dat diverse aandachtspunten worden uitgewerkt in een nog te verschijnen herziening van het cloudbeleid;

overwegende dat heldere kaders met betrekking tot cloudsoevereiniteit nu vaak ontbreken;

verzoekt de regering in de Nederlandse Digitaliseringsstrategie en in de nog te verschijnen herziening duidelijke definities op te nemen van wat bedoeld wordt met soevereiniteit en welke voorwaarden daaraan worden gesteld,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Vermeer.

Zij krijgt nr. 1268 (26643).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat tijdens het wetgevingsoverleg op 11 november door de minister van Economische Zaken is aangegeven dat er naar Groningen wordt gekeken als locatie voor een AI-fabriek;

overwegende dat de Kamer hier begin 2025 verder over wordt geïnformeerd;

van mening dat een AI-fabriek ons een koploper in plaats van een volger kan maken op het gebied van kunstmatige intelligentie, de strategische ligging van Nederland ideaal is en het de Nederlandse concurrentiepositie kan versterken;

van mening dat de komst van een AI-fabriek naast deze voordelen ook neveneffecten heeft;

verzoekt de regering in het verdere proces de regie te nemen op het effect van een AI-fabriek op het landschap, het energiesysteem, het watergebruik en het benutten van restwarmte,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Vermeer.

Zij krijgt nr. 1269 (26643).

De heer **Vermeer** (BBB):
Op deze manier kunnen we, denk ik, tegemoetkomen aan de wens van mevrouw Koekkoek om een offensieve strategie op het gebied van AI te hanteren.

De **voorzitter**:
Dank voor uw inbreng. Dit is het einde van de termijn van de zijde van de Kamer. We gaan even tien minuten schorsen. Dan krijgen we een antwoord vanuit het kabinet en een appreciatie op de vijf ingediende moties.

De vergadering wordt van 10.24 uur tot 10.32 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de voortzetting van het tweeminutendebat Digitale infrastructuur en economie. Als eerste geef ik het woord aan de minister van Economische Zaken. Hij spreekt namens het kabinet. Gaat uw gang.

Minister **Beljaarts**:
Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de leden voor de vragen en de moties. Ik zou graag willen beginnen met de moties.

Ik begin met de motie van mevrouw Kathmann op stuk nr. 1265. Die motie is tweeledig. Het eerste deel, het spreektuitgedeelte, kan ik volledig ondersteunen, getuige ook de reis die ik vorige week heb gemaakt in de Verenigde Staten. Over het belang van AI zijn de nodige stappen gemaakt. Het tweede deel van de motie kan ik appreciëren met "oordeel Kamer", dus dank daarvoor.

De motie op stuk nr. 1266 van mevrouw Kathmann geef ik ook oordeel Kamer. Daarbij kan ik verwijzen naar het debat dat we daarover hebben gehad, dus ook dank daarvoor.

Dan de motie op stuk nr. 1267 van het lid Kathmann over zeekabels, ook daarvoor dank. Die motie geef ik oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1269 van de heer Vermeer over de effecten op het landschap van de AI-fabriek geef ik ook oordeel Kamer.

Dan heb ik een vraag gekregen van mevrouw Koekkoek over de status van de AI-fabrieken, ook in het licht van de aankondiging van het Verenigd Koninkrijk en hun AI-visie. Het kabinet heeft, zoals bekend, de onverminderde ambitie om de AI-rekenkracht van Nederland te vergroten met een eigen AI-fabriek of AI-faciliteit, maar er is nog geen besluit genomen. We zijn daarover wel in overleg binnen het kabinet, want er zijn veel domeinen die kunnen profiteren van een AI-faciliteit. Dat vergt natuurlijk ook een financiële investering. Daarbij wordt gekeken naar hoeveel het Rijk zelf zou kunnen bijdragen. Maar ook andere bronnen, zoals de EuroHPC, zijn voor cofinanciering beschikbaar. Wat dat betreft is er nu wel een window of opportunity. In het debat heb ik uw Kamer toegezegd om in Q1 van dit jaar nog nader hierop terug te komen. Dat zal ik uiteraard doen.

Daarmee ben ik aan het einde gekomen van mijn beantwoording, voorzitter.

De **voorzitter**:
Hartelijk dank. Dan geef ik nu het woord aan de staatssecretaris, die ook nog een motie te appreciëren heeft.

Staatssecretaris **Szabó**:
Eentje, ja, van de heer Vermeer van BBB. Dank u wel, voorzitter. Dank voor het indienen van de motie en voor de vragen die ik heb gekregen over Estland en de datacenters.

Laat ik beginnen met die vraag. Ik ben verantwoordelijk als het gaat om de keuze waar overheidsdatacenters komen te staan. Ik heb inmiddels ook met de ambassadeur van Estland in Nederland gesproken. Ik ben inmiddels ook in Estland geweest om te kijken wat daar de situatie is. Ook daar hebben we dit onderwerp besproken. Als het gaat om weerbaarheid en de Nederlandse Digitaliseringsstrategie, is dit een belangrijk punt dat ik mee ga nemen. U kunt mij daar dus op aanspreken.

Voorzitter. Dan de motie van de heer Vermeer op stuk nr. 1268. Daarin gaat hij in op de soevereine cloud en de definitie daarvan. In het dictum heeft hij het over soevereiniteit maar niet meer over cloudsoevereiniteit, maar ik neem aan dat hij daar hetzelfde mee bedoelt. Als dat zo is, wil ik de motie graag overnemen. Dit zal namelijk ook terugkomen in onze beantwoording op het document over de wolken van de PvdA en NSC. Die komt binnenkort uit. Eigenlijk is dit een van de belangrijkste … Nee, laat ik het anders formuleren. Deze motie is heel belangrijk, want toen ik aantrad, was mijn eerste vraag wat we verstaan onder "cloud", "soevereiniteit" en "autonomie", en hoe we een "soevereine cloud" definiëren. De motie uit 2009 over "cloud first" is al veertien jaar geleden aangenomen, maar sindsdien is er nooit een goede definitie geweest. Daarom ga ik deze motie graag uitvoeren.

De heer **Vermeer** (BBB):
Zo is het ook bedoeld: een soevereine cloud. Wij zullen de algemene soevereiniteit van Nederland in alle debatten bewaken.

De **voorzitter**:
Heel goed. Is er bezwaar tegen het overnemen van deze motie? Nee. Dan komt-ie wel op de stemmingslijst, maar hoeven we er niet apart over te stemmen.

De motie-Vermeer (26643, nr. 1268) is overgenomen.

De heer Six Dijkstra heeft nog een vraag.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):
Mijn vraag aan de staatssecretaris is als volgt. Gister is een rapport van de Algemene Rekenkamer uitgekomen over de cloud, een vrij vernietigend rapport op sommige punten. Daarin wordt ook een definitie van digitale soevereiniteit gehanteerd. Er wordt gezegd: "Digitale soevereiniteit is het vermogen om autonoom te kunnen beslissen en handelen over essentiële digitale aspecten in economie, maatschappij en democratie." Is dat ook de definitie die de staatssecretaris hanteert of niet?

Staatssecretaris **Szabó**:
Wij hebben het rapport gelezen. Ik moet even kijken of dit een-op-een past bij wat wij straks als definitie naar voren brengen in de Nederlandse Digitaliseringsstrategie. Maar we hebben het rapport zorgvuldig gelezen. Het is een belangrijk rapport. Ik denk dat het tijdig is uitgekomen. In 2023 is men begonnen met dat onderzoek. Ik heb zelf ook al aangegeven dat de cloud wat strakker moet worden aangestuurd. Het is moeilijk voor een gemeente Heemskerk — laat ik het zo formuleren — om een eigen cloudstrategie op te zetten. Dus we hebben aangegeven dat we dat samen moeten doen met de VNG, het IPO, de waterschappen en het Rijk. Nogmaals, de definitieve definitie wil ik graag met u in de Kamer bespreken en daarmee ook met de commissie voor Digitale Zaken.

De **voorzitter**:
Heel goed. Dan zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.